



Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Finansministeren

1. juli 2009

Endeligt svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 86 af 26. juni 2009
(Aktstykke 180, § 7).

Spørgsmål:

I besvarelse af spørgsmål 43 skriver regeringen at den nuværende konjunktursituation betyder at det er vanskeligt at vende udviklingen med de stigende restancer. Hvad er i så fald begrundelsen for, at der har været en stigning i restancerne under højkonjunktoren og hvor meget forventer regeringen at restancerne, herunder borgere og virksomheders uinddrevne gæld til kommunerne, vil stige i 2010 og 2011?

Svar:

SKAT har oplyst følgende:

”Udviklingen i de kommunale restancer har, siden SKATs overtagelse af inddrivelsesopgaven den 1. november 2005, været påvirket af flere forskellige forhold, herunder forhold, som SKAT ikke har haft eller fortsat ikke vil have nogen indflydelse på.

Hvorvidt den registrerede stigning i de kommunale restancer, som er sendt til inddrivelse hos SKAT, er et udtryk for en reel stigning i kommunernes tilgodehavender, er uvist. En væsentlig, men ukendt del af stigningen skyldes, at kommunerne siden ultimo 2005 har oversendt krav til inddrivelse i SKAT, som allerede har været registreret som en restance i kommunerne. Disse overførsler er alene udtryk for, at restancerne nu blot registreres i SKAT mod tidligere i kommunerne.

Den registrerede stigning i de kommunale restancer siger heller ikke noget om SKATs effektivitet i inddrivelsen og er ikke et udtryk for, at SKAT har nedprioriteret inddrivelsen af disse krav. Der er foretaget et bevidst strategiskift i tilrettelæggelsen og prioritering af inddrivelsen.

Fordelen ved at samle al offentlig inddrivelse under én myndighed er netop, at det giver det nødvendige organisatoriske og strategiske grundlag for at målrette og effektivisere indsatsen i forhold til de samlede offentlige restancer. Strategiskiftet betyder derfor også, at der rent inddrivelsesmæssigt i modsætning til tidligere nu fokuseres på den samlede inddrivelse og ikke blot fokuseres på inddrivelsen af de enkelte fordringshaveres krav. Ud over en mere fokuseret indsats har dette en meget væsentlig betydning for borgernes retssikkerhed, når man kun skal forholde sig til én myndighed.

Samtidig indebærer strategiskiftet, at SKAT har prioriteret ikke at iværksætte inddrivelseskridt over for skyldnere, så længe de reelt ikke har betalingsevne. I stedet koncentrerer indsatsen om de skyldnere, der har betalingsevne.

Det kan derfor ikke udelukkes, at bl.a. opprioriteringen af de nævnte retssikkerhedshensyn og effektiviseringsbestræbelserne har påvirket kommunalkravsområdet.

Kommunerne har fortsat ansvaret for opkrævningen og er derfor medansvarlige for, at den samlede opkrævnings- og inddrivelsesopgave løses optimalt med henblik på nedbringelse af restancerne. Hvor stor en del af stigningen, der kan henføres til den forskelligartede praksis, der er for, hvornår kommunerne oversender kravene til inddrivelse i SKAT, er uafklaret.

Det er SKATs opfattelse, at følgende forhold hovedsageligt har påvirket udviklingen af kommunale restancer siden 2005.

Indførelse af tabeltrækket.

I forbindelse med SKATs overtagelse af inddrivelsesopgaven fra kommunerne blev der samtidig indført ny lovgivning på inddrivelsesområdet, herunder indførelse af tabeltrækket (lavindkomstbegrebet) i inddrivelsesbekendtgørelsen.

Med indførelsen af lavindkomstbegrebet er der lovgivningsmæssigt sat en nedre grænse for, hvornår en skyldner kan pålægges tilbagebetaling af sin gæld. Vurderingen af, hvorvidt en borger er omfattet af lavindkomstbegrebet eller ej, sker med udgangspunkt i tabeltrækket, der er baseret på borgerens nettoindkomst.

Lavindkomstgruppen består således af borgere, hvis indtægtsgrundlag vurderes alene at være tilstrækkeligt til at dække eget og familiens underhold. Såfremt en borger er omfattet af lavindkomstgruppen er hovedreglen, at der ikke kan ske inddrivelse. Hvorvidt en borger er omfattet af lavindkomstgruppen eller ej handler derfor ikke om, hvorvidt borgeren er på overførselsindkomst eller er lønmodtager, men derimod om, hvorvidt borgerens indtægtsgrundlag ligger over eller under den nedre grænse af tabeltrækket.

Dækningsrækkefølgen.

I henhold til den gældende dækningsrækkefølge dækkes personskatter og AM-bidrag før kommunale krav.

Dette medfører, at de kommunale krav ikke bliver afviklet før end personskattekravet er afviklet i de sager, hvor en skyldner er i restance med begge kravstyper.

Underholdsbidrag

En væsentlig del af stigningen i de kommunale restancer skyldes stigning i underholdsbidragsrestancerne.

Årsagen hertil må antages at være, at en del af skyldnerne tilhører lavindkomstgruppen på netop denne restancetype, hvilket også afspejles i en lav indbetalingsprocent på netop disse restanter. Det må antages, at en del af skyldnerne har så store bidragsforpligtelser, at uagtet at de eventuelt afvikler på deres restance, så rækker deres betalingsevne ikke til at dække den løbende bidragsforpligtelse, hvorved restancen stiger, selv om der afvikles på gælden.

Det bemærkes, at restancerne er omfattet af 100 pct. statsrefusion, hvorfor kommunernes økonomi reelt set ikke påvirkes af stigningen.

Som følge af udviklingen i underholdsbidragsrestancerne har SKAT med henblik på at kunne pege på regelforenklinger og procesoptimeringer igangsat et analysearbejde af underholdsbidragsområdet. Analysearbejdet skal kortlægge eventuelle forenklingmuligheder, der kan medvirke til nedbringelse af restancemassen.

Manglende hjemmel til modregning i børnefamilieydelsen.

I forbindelse med Velfærdsministeriets indførelse af dagtilbudsloven med virkning fra 1. august 2007 blev der ved en fejl ikke foretaget de nødvendige konsekvensændringer i børnefamilieydelsesloven. Dette har medført, at SKAT i perioden fra 1. august 2007 til genindførelse af hjemlen fra 1. januar 2009 ikke har kunnet modregne i dagsinstitutionsrestancer.

SKAT har beklageligvis ikke været opmærksom herpå, og har gennemført modregning henholdsvis den 20. oktober 2007, 20. januar og 20. april 2008, selvom der ikke i perioden var tilstrækkelig hjemmel hertil.

Skatteministeriet har vurderet, at det vil være nødvendigt, at de modregnede beløb genudbetales, hvilket SKAT nu påbegynder. Finansudvalget har tiltrådt, at SKAT skal foretage udbetalingerne direkte, så kommunerne undgår tab (Aktstykke 158 § 9).

SKAT forventer, at udbetalingen vil medføre en stigning i daginstitutionsrestancerne, indtil de udbetalte beløb er geninddrevet.

Opkrævningsopgaven.

Det lovgivningsmæssige udgangspunkt for tilrettelæggelse af opkrævningsopgaven i dag er, at kommunerne i vidt omfang har valgfrihed med hensyn til, hvor mange ressourcer de ønsker at investere i denne opgave. SKAT antager, at denne lovgivningsmæssige mulighed har været medvirkende årsag til udviklingen i de kommunale restancer.

Lovgivningen har medført en forskelligartet praksis i de nuværende 98 kommuner. Nogle kommuner oversender kravene på et tidligere tidspunkt end andre. Der er ligeledes en difference fra kommune til kommune i hvilken rækkefølge inddrivelsesmodne krav oversendes til SKAT. Kommunerne har alt andet lige en større interesse i eventuelt selv at rykke yderligere for rene kommunale krav end de kom-

munale krav, der er helt eller delvist omfattet af statsrefusion, hvilket ud fra en "forretningsmæssig" betragtning er logisk. Valgfriheden i lovgivningen medfører ligeledes mulighed for at oversende kravene i "klumper" til inddrivelse.

SKATs forventning til stigningen i de kommunale restancer for 2010 og 2011.

For så vidt angår forventningen til stigningen i de kommunale restancer i 2010 og 2011 kan SKAT ikke give et præcist bud eller estimat herpå, men det er SKATs forventning af de kommunale restancer alt andet lige fortsat vil stige i de kommende år.

Som nævnt i svaret på spørgsmål 43, giver den nuværende konjunktursituation, hvor Danmark i høj grad påvirkes af den internationale lavkonjunktur, et vanskeligt udgangspunkt for mulighederne for at vende udviklingen her og nu. Det er således vanskeligere at inddrive offentlige restancer, når likviditeten er anstrengt hos både borgere og virksomheder.

Uanset den nuværende konjunktursituation har SKAT fremadrettet sat stort fokus på inddrivelsesområdet, og SKAT har iværksat en række konkrete initiativer til ensretning og effektivisering af inddrivelsesopgaven.

Ny organisering pr. 1. januar 2009.

SKAT har gennemført en omfattende reorganisering af inddrivelsesområdet, som led i SKATs nye struktur pr. 1. januar 2009. Der er etableret et helt nyt landsdækkende inddrivelsescenter, der bliver ansvarlig for inddrivelse af alle personrelaterede restancer, herunder de kommunale krav.

Det nye landsdækkende inddrivelsescenter er en udbygning af det hidtidige Inddrivelsescenter, der har varetaget inddrivelsen af en række statslige fordringer på personområdet ved brug af målrettet maskinel inddrivelse, selvbetjeningsløsninger mv.

Det nye landsdækkende inddrivelsescenter arbejder fremadrettet og målrettet med procesforbedringer, der vil føre til ensartede effektive arbejdsprocesser på personinddrivelsen for SKATs egne krav, andre statslige og kommunale krav.

På virksomhedsområdet har SKAT samtidig taget initiativ til at iværksætte lignede procesforbedringer, der i lighed med personområdet skal sikre en højere grad af ensretning og effektivisering af inddrivelsen af de virksomhedsrelaterede restancer, der typisk er kendetegnet ved at være beløbsmæssigt større og mere komplekse i sin sammensætning.

Der er samtidig med strukturændringen sket en ledelsesmæssig opprioritering og øget produktionsmæssigt fokus på inddrivelsesområdet, hvorfor SKATs Produktionsdirektion i 2009 også har valgt at sætte ekstra fokus på inddrivelse på tværs af de faglige søjler. Alle SKATs forretningsområder i 2009 skal bidrage til at restancemåltallene nås. Derfor vil SKAT primært have fokus på implementering af den nye struktur på inddrivelsesområdet hurtigst muligt.

Idriftsættelse af EFI fra ultimo 2010.

Den organisatoriske ændring af inddrivelsesområdet skal først og fremmest ses som en investering og et tiltag til forberedelse af implementering af EFI (Et fælles inddrivelsessystem).

Indførelse af EFI, der på personområdet forventes idriftsat i 4. kvartal 2010, vil understøtte alle inddrivelsestiltag og medvirke til at sikre en øget ensartet og effektiv håndtering af inddrivelsesområdet. EFI er konstrueret med maksimal automatisering for øje, som vil give en optimal systemunderstøttelse af inddrivelse af alle krav uanset art og størrelse.

Alle skyldnere vil blive overvåget maskinelt, og EFI igangsætter automatisk inddrivelse af krav overfor skyldnere, der har eller får en betalingsevne. Herudover giver EFI mulighed for ledelsesmæssig styring af produktionen, som vil øge muligheden for ensartet og effektiv inddrivelse af alle krav, herunder iværksatte særlige indsatser overfor udvalgte restancearter.

Oprydning i uinddrivelige restancer gennem afskrivning og eftergivelse.

Med den nye inddrivelseslov der trådte i kraft den 1. januar 2009 er der åbnet mulighed for afskrivning af gæld til det offentlige. Afskrivningsmuligheden omfatter tillige de kommunale krav.

På baggrund heraf vil der blive foretaget en oprydning af den eksisterende restancemasse, hvor krav, der ikke vil kunne inddrives, vil blive afskrevet.

Afskrivning af restancer vil i øvrigt indgå som en almindelig del af inddrivelsen, idet der ikke vil blive brugt ressourcer på at afbryde forældelse på gæld, der alligevel ikke skønnes at kunne inddrives.

Samlet set vil afskrivning og eftergivelse af ikke inddrivelige restancer betyde, at SKAT kan give et mere retvisende billede af, hvad virksomheder og borgere skylder det offentlige og dermed bedre prioritering og ressourcestyring af de inddrivelige restancer, herunder kommunale krav.

Aftale mellem KL og regeringen.

Som et særskilt tema i regeringens aftale om kommunernes økonomi for 2009 fremgik, at regeringen og Kommunernes Landsforening (KL) er enige om vigtigheden af en effektiv opgavevaretagelse af den fælles opkrævnings- og inddrivelsesopgave. Med henblik på at sikre en fortsat hensigtsmæssig varetagelse og organisering blev regeringen og KL enige om at iværksætte en fælles analyse af årsagerne til stigningen i de kommunale restancer, der kan skabe grundlag for en forventningsafstemning omkring den fremtidige opgavevaretagelse på Inddrivelses- og opkrævningsområdet.

Som opfølgning på aftale om kommunernes økonomi for 2009 fremgår det af den netop indgåede aftale mellem regeringen og KL om den kommunale økonomi for 2010 at "SKAT og KL som opfølgning på økonomiaftalen for 2009 i fællesskab har udarbejdet en analyse af udviklingen i restancerne på det kommunale område. På baggrund af analysen er regeringen og KL enige om at mødes i det tidlige efterår for at drøfte opfølgende initiativer."

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen